

DIRECTOR
AUGUSTIN POPA

ACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
— JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
involală

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Dreptatea clerului

Ca la noi la nimeni Mai ales în ce privește
parturile dintre stat și biserică. — Cărmuitorii
și se închină adânc în fața altarului, fac
și cu nemiluita, adună mâna arhierilor, în
de înflăcărare despre roșul providențial al
bisericii în trecut, prezent și viitor; etc. În ace-
timp, ochiul lor viclean scotocește toate un-
țele sacristiilor și cotețele din curtea parohială;
mâna lor lăcomă sfarmă cutiile milei crești-
ni; ia ultimul antereu întreg din spatetele popii;
și ultima pereche de pantofi din picioarele co-
lor lui.

Nedreptate evidentă. Lipsă de omenie vădită.
Nedreptate de legi pe față. În paguba neamului, care
neapărată nevoie, azi mai mult decât oricând,
munca întreagă, senină, încrezătoare a slujii-
lor altarului. — Tot atâtea adevăruri cari se
și cari s'au spus mereu. În presă, în adunări,
congrese, în memorii, prin delegații fără nu-
mă. Dureri, cari au cerșit milă și înțelegere;
și cari au pretins intrarea în lege; necazuri
și au izbucnit uneori în strigare revoltată. —
de înzadar. Toate au provocat noue torente
promisiuni, alte puvoaie de zâmbete ministe-
re, pentru a se îneca într'o nouă mare de mâr-
soră cu deșăndejdea. Și când, în primăvara
tutui an, era vorba să se treacă la o îndreptare,
parte măcar, a răului, atunci batjocura a atins
neamul: s'a luat cu stânga mai mult decât ni-s'a
neamul cu dreapta.

Un confrate necăjit, din Gura Galbenă (Ti-
na), într'o bună zi și-a pierdut răbdarea. A
Statul în judecată. — Și a câștigat procesul.
Statul de apel din Chișinău, în 9 Noemvrie c.,
dat dreptate. A constatat că reducerea ope-
rii în salarul preoțesc la 1 Aprilie 1935, pe
și piezișă, prin jăcmânirea „veniturilor interne“
parohiale, este ilegală. A obligat Statul să plă-
tească salarul întreg din buget, nefiind admisibil
un salar prevăzut în buget, să fie plătit...
neamul.

Nu cunoaștem motivarea sentinței. Păr. Par-
tenie, în „Universul“ din 12. XI. vrea să deducă
statul la salarizare din „dominanța“ Bisericii în
stat; ceea ce este, evident, fals. „Dominanța“ din
statuție este o simplă constatare a faptului, că
ortodoxia are cel mai mare număr de credincioși
în consecință, are o proedrie firească față de
stat. Din ea însă nu derivă drepturi față
de stat. Mult mai plauzibil e celalalt argument in-
trodus de păr. Partenie: preoții sunt funcționari
publici, în temeiul Statului funcționarilor; recu-
noșterea ca atari și de constanța jurisprudență a
statuției. Asta da; e un temei de drept, care nu
poate fi contestat. — De aici urmează însă, în
firese și logic, că dreptul recunoscut prin
statuția dela Chișinău privește deopotrivă clerul
parohial și cultelor trecute în bugetul Statului.

Cum se vor valida acum aceste drepturi,
statul de spus. Chiar presupunând, cum e aproape
de spus, că sentința rămâne definitivă. În principiu,
statul ar fi obligat să restituie tuturor preoților
ce le-a luat prin curba „patraștrului“, din
statuție. Cum se vor desfășura lucrurile în
statuție, urmează să se vadă.

Cert este însă un lucru: de-acum și orbii
vedea dreptatea clerului și nelegiuirea căr-
mătorilor față de slujitorii altarelor. În același
statuție va fi o învățătură cel puțin pentru viitor.
statuție va sili guvernul să aranjeze odată, just și echi-
tabil, salariile preoților. Și încă în bugetul a-
statuție viitor, la pregătirea cărui se lucrează acum.
statuție sperăm că așa va fi!

Rău cu leac

— La problema numirii învățătorilor în parohiile noastre —

(+). Am slujit, ca biserică română unită
în credință cu Roma, lui Dumnezeu și nea-
mului nostru. — Și vrem să rămânem
până în sfârșit pe aceeași linie dreaptă a
muncii constructive atât pe planul moral-
cultural, cât și pe cel social-național. Cu
forțe meru improprietate, cu intensitate
în continuă creștere, cu mijloace meru per-
fecționate și cu încredere și avânt tot mai
potențat. După cum se întăresc și dușmanii
și se înmulțesc și primejdiiile ce ne amenință
în ființa noastră de creștini și Români.

Numai cât în lupta aceasta pentru mai
bine avem dreptul să pretindem înțelegere
dela cei ce sunt la cârma treburilor obștești.
Pietas ad omnia utilis. Evlavia e de bun folos
spre toate celea. Și Biserica, crescând gene-
rații pline de sentimente creștinești, lucrează
direct și în chipul cel mai eficace la cimen-
tarea temelilor neamului, și deci la frâinția și
asigurarea viitorului lui. De aceea într'un stat
care-și cunoaște interesele, toate forțele con-
structive lucrează mână în mână cu Biserica,
peste a cărei voințe nu se trece și a cărei
drepturi nu se nesocotesc. Cum vedem că se
purcede la noi cu dreptul ei de a face nestin-
gherită educația tineretului.

Ori nu-i o nesocotire a acestui drept
faptul de a trimite în parohii, în majoritate
absolută, ori curat unite, dascăli ortodocși, cu
gânduri și planuri (sigur că nu prinse în act
oficial, scris) provocător proselitiste? Jignirea
aceasta, tulburătoare a liniștii atâtor sate, se
pare a fi devenit deja sistem la care anumite
„excelențe“ de pe la revizorate, și chiar și mai
de sus, și mai tare ca la ochii din cap. Că apoi
ce „lumină“ varsă prin parohiile noastre a-
cești reprezentanți ale unor interese care nu-
mai școlare și numai de zidire nu sunt, e ușor
de închipuit. Protestul energic al moșniilor a-
griste dela Carei împotriva impasibilității au-
torităților în drept la toate stăruințele Bise-
ricii noastre privitor la numirile de învățători,
este expresia unei conștiințe colective sis-
tematic ultrăgiate.

Ceeace însă nu poate să meargă până la
infinit. Toate au un hotar. Răbdarea noastră
își are și ea marginile ei. Și mai mult decât
probabil și îndrăzneala altora de a sfida meru
o revoltă ce pleacă din adâncuri sufletești și
de demnitate. De aceea trebuie să ne reclamăm
tot mai insistent și tot mai energic dreptul.
Nu ajunge un protest la an, oricât de impu-
nător ar fi glasul unui congres general al A-
grului. Și nu-i destul o propoziție bine still-
zată, comprimând elegant o îngrămădire de
șlicane și amărăciuni. Pentru că nu-i în „obi-
ceaiul pământului“ ca cel stăpâni pe situații
vremelnice să plece ușor urechea la cel ce se

îndreaptă spre ei în numele unor imperative
spirituale.

De aceea trebuie să ne acomodăm
vremii și oamenilor: să strigăm tare și fără
încetare la urechile competențelor. Până când
vom găsi ascultare. Pentru că odată și odată
va trebui să se deschidă și anumiți ochi, ori-
cât de oblonți ar fi, și va trebui să se destupe
și anumite urechi, oricât de astupate ar fi, și
atunci se va vedea adevărul nostru și se va
auzi dreptatea noastră. Trista realitate ne ser-
vește cazuri destule. Preoții noștri să le noteze
toate, amănunțit și exact, fără patimă și fără
exagerări (de așa ceva nici nu va fi nevoie,
„actele“ fiind prin ele însăși concludente), și
să le notifice autorităților bisericești, „pentru
ulterioară urmare“, cum s'ar zice în stii curlal.
— E atât de tragică realitatea faptelor și cu
perspective atât de dezastruoase, că nu se
poate ca cel cu răspundere pentru mersul lu-
crurilor văzând situația în adevărata ei lu-
mină de groază, să nu ia măsuri de îndreptare.
Mai ales că-i vorba de-un rău care poate fi
sanat ușor. Și încă în radice.

Și-i de nădăjduit că ortodoxia baremi în
acest punct: în sate ortodoxe învățători orto-
docși; în sate unite învățători uniți, va fi de
acord cu noi. Probele de până acum vor fi
convins-o că dascălul scos dela școală și an-
gajat pe teren proselitist e un element de două
ori inutil: și ca om al învățământului și ca
propagandist confesional. Tot ceea ce răsare
în urma frământărilor sterpe ale unui atare e-
misar se reduce la fum și furtună nefastă. —
Iar asta nu-i nici în interesul sufletelor (fie
ortodoxe, fie unite), nici într'al neamului. Așa
că cine încearcă să învrăjbească și acolo,
unde așa de ușor poate fi încunjarată orice
împărechere, vrednic este și de osânda oame-
nilor și a cerului.

Pentru că pe noi această osândă să nu
ne apese, să luptăm dârz și statornic, cu toate
armele legii și ale moralei, ca dorința noa-
stră: în parohii unite vrem învățători uniți să
devină fapt împlinit pe toată linia.

Tot din cartea „frăției“. Așa ne au
de dragi frații ortodocși, că nu pierd un
singur prilej să nu încerce să ne omoare cu
dragostea. Câte un caz mai semnalăm și noi.
Peste multe tragem vălul tăcerii.

Cel dela Mărghita (Jud. Bihor) nu-l putem
însă trece cu vederea. Prea e tipic pentru a-
numite apucături bizantine ca să rămână ne-
veșnicit. — Iată de ce-i vorba:

În numitul târgușor s'a ridicat un monu-
ment întru proslăvirea memoriei alor cinci
martiri ai cauzei naționale, toți din partea lo-
cului. Două din ei ortodocși, trei uniți. Intre a-

ceștia și preotul unit Mihai Dănilă. Desvelirea monumentului se fixase pe ziua de 3 Noembrie c. Se convenise, ca între oameni civilizați, și asupra programului serbării, precizându-se că uniții vor face începutul cu parastasul, iar ortodocșii vor continua cu slujba care vor afla-o de potrivită. Vremea începerii se va anunța păr. Antoniu Bălibanu, protopopul român unit din loc, cu locuința aproape de monument.

Pentru civilizații dela pretură și pentru „frații” dela altarele ortodoxe, așa se vede că orice convenție e numai vorbă de clacă... un fleac. Pe la ora unsprezece vine cineva și aduce mesajul pretorial celor unsprezece preoți și protopopul lor că ortodocșii — au început slujba, călcând, ca niște „dominanți”, involala făcută. Bravura aceasta a lor trebuit „musai” s'o vadă și poporul unit adunat aci la glasul păr. Bălibanu în număr nevisat de mare, din apropiere și din depărtări (numai dela Suplacul de Barcău au venit de ex. 107 persoane cu 17 trăsuri, cale de 21 Km.). — Cine știe nu-l va fi aplaudat pentru acest gest de specială moralitate, până și prefectul județean, d. I. P. Dăncilă, trecut (cine știe: de ce?) cu numele și pe monumentul eroilor sărbătorii (vorba vine)!

Apucătura aceasta nedemnă a indignat mult poporul și preoșimea noastră aflătoare atunci în Marghita. O telegramă trimisă Ministerului Cultelor a făcut cunoscută și la București noua trăsătură de condela „ardeleano-bizantină” în cartea „frăției” ce se tot încarcă de linii negre. — Spre slava ortodoxiei, firește.

Simplă părere

Desigur chestiunea sectelor oferă multiple și variate aspecte. Atâtea, câte sunt și motivele care — dacă nu le cauzează, — cel puțin le promovează. Un potrivit remediu propune Păr. I. Brînzeu în art. „Vin nou”: Sigur că sinoadele protopopești ar intensifica și ar aduce o contribuție însemnată la ridicarea vieții religioase. Dar acestor sinoade în multe locuri nu li-se dă importanța cuvenită.

Tot așa „Cuvântul Adevărului” în o mică referință la problema sectelor și printr'o concludență aluzie constată că „am cam uitat dogmatica”, Da, am cam uitat Dogmatica. Pe cât de tragic pe atât de adevărat. Iată o negație ce alimentează sectarismul în detrimentul Bisericii. Și nu-i mirare:

Sunt sate unde sectarii mișună, unde defecțiunile se țin lanț și unde cu toate acestea preotul e de-o liniște candidă. E imperturbabil. Nu-i în stare să dovedească nici „Cultul sfinților” ori „frații Domnului”. Cât despre sf. Scriptură, se mărginește la lectura dominicală a Evanghellei. — Acolo consecințele sunt funeste, evident. Pe dreptul putem constata că „am cam uitat Dogmatica”, verificând a nu știu cătea oară adagiul: „Omne malum ex clero”.

E o stare ce lovește precis în progresul, — dacă nu și 'n viața Bisericii, — și trebuie remediată. Prin sinoade? Nu cred că vor fi îndestulătoare. „Contraria contrariis curantur” e un elementar principiu de morală. E adevărat că dascălii și alți funcționari au intruniri, dar au și examene: de capacitate, de gradații; indiferent. Și dacă aceștia o fac pentru gradații ori pentru știință, de ce n'am face-o noi pentru Hristos? S'ar pune un serios obstacol sectarismului, — iată de ce examene similare pentru clerul nostru ar fi de dorit, și ar ameliora multe, multe din neceitățile prezente.

N'ar trebui din toate disciplinele teologice, dar cel puțin din cele principale, inclusiv morala și dogmatica. Și cred că aceste examene n'ar fi prea dese din 5 în 5 ani.

Știu că această părere nu va fi în asentimentul multora, dar o dau ca un comentariu articolului amintit, subliniind o constatare obiectivă: am cam uitat Dogmatica.

pr. Ioan Ploscaru

Ceasuri bogate în haruri cerești. Cel cari au luat parte cumva la *misiuni populare* știu bine cu toții ce înseamnă aceste binecuvântate primeniri sufletești. Regula generală e: odată începute, angajază așa de tare

pe participanți că nici nu simt cum trec repede. Și parc'ar dori să nu mai treacă.

Așa a fost și cu cele dela Teiuș-ul păr. Petru Gruia. Le-a ținut păr. Dr. Dominic Neclădeș, călugăr franciscan. Cele 1514 mărturisiri și cuminecări arată mai bine ca orice rezultatul acelor misiuni, la cari au dat ajutor ca preoți mărturisitori și frați în Domnul Iuliu Busoiu — Obreja; E. Stăncel — Căpna; T. Maier — Peșelca; R. Crăciun — Beldiu; Ciortea — Lîorinț; C. Hașegan — Geoagiu de sus; și Ioan Bărsan — Cricău; cu parohul local.

La Calvasăr-ul păr. P. Pădurean aceeași afluență de popor la cuvântările misionare ale păr. Dr. Gavril Pop, prof. de religie din Blaj și P. Axente, călugăr asumpționist dela Blaj. Se înregistrează peste 500 apropieri de SS Taine. La mărturisiri au dat ajutor, pe lângă misionari, preotul locului, și frații preoți din vecini: Sestraș din Șelca Mare, Domșa din Boarta și Spineanu din Agârbicium. — Cu ascultarea celor peste 300 mărturisiri din *Datașeni* păr. Mihăilă s'au ostenit, pe lângă păr. misionar Dr. Ioan Cristea, secretarul mitropolitului și preotul local, și frații preoți Al. Marcu din Orosia și Lucian N. Oltean din Săniacob-Cuci.

Micul nostru raport misionar îl încheiem cu menționarea sfîntelor misiuni dela Cașol ținute de păr. Gheorghe Dănilă, canonic mitropolit. La ascultarea mărturisirilor, în afară de păr. misionar și de păr. A. Măsarliu, au dat ajutor și frații preoți I. Mihaiu din Noua, Victor Anghel din Daia și I. Oros din Bradu.

Hristos și Biserica Romei

Sub titlul: Hristos este stînca, dar Biserica catolică-munte, revista „Unirea Noastră” (Nr. din Octombrie c.) din Chișinău, de sub conducerea păr. protolereu Ieremia Cegan, aduce un foarte concludent articol prim. Reținem din el rândurile ce urmează, pentru semnificația lor specială:

„In cartea Proorocului Danil (cap. 2 st

Foița „Unirii”

Drepturile sportului școlar

— Analiza unei critici —

de prof. Victor Creșu

Este cert că, în țara noastră, problema atât de arzătoare a sportului a primit o soluție pozitivă și favorabilă, în urma atâtor discuții, cari toate au fost prea lung trambulate și etalate prin presă, prin școli, în parlament etc.

Cu toate acestea, în mod surprinzător, s'a ridicat în zilele trecute un glas care contestă chiar ca ideologie dreptul și meritele sportului școlar. Cititorii cari au urmărit această chestiune își reamintesc de art. păr. I. Borza, din Nr. 34 al „Unirii”. De aceea nu mai reviu decât pe linia ei esențială.

Păr. I. B. în acel articol, început cu intenții bune, cade în greșala exagerată de-a învinovăți sportul școlar de toate imoralitățile, de toate lascivitățile dela plaje și stranduri etc. Pe de altă parte face o comparație între elevii de ieri, cari meditau numai și rezolvau probleme încurcate („elevi din cari au ieșit bărbați de știință, literați, artiști, preoți” etc.), și între elevii de azi pe cari școala îi transformă în adevărați „boxeuri”.

În urma acestora am publicat în Nr. 38 al „Unirii” un articol intitulat „Școala și Sportul” cu scopul de-a înlătura exagerările

și denaturările păr. I. B. În acest scop am arătat ce-i sportul, în câte moduri se practică, *care-i sportul școlar*, încadrarea lui în educația fizică, și rostul acestuia în educația integrală. Pe de altă parte am menționat și excesele sportive, necontrolate, produse la vola întâmplării și cari cauzează atâta rău fizic, dar mai ales moral, tineretului nostru, *rău care nu se poate tănu și contra căruia trebuie să luptăm* prin practica simultană și rațională a sporturilor adevărate, capabile de a menține și de a restabili echilibrul în dezvoltarea organică.

Am scris acel articol nu din motive, cum îi convine păr. I. B. să creadă, nu, ci fiind o datorie de conștiință pentru mine, de a apăra o idee pe care o servesc; fiind o datorie de conștiință și pentru păr. I. B. de a-și revedea opinia ce a exprimat. Contrar acestei datorințe umane, păr. I. B. prin art. „Religie și Sport” din Nr. 42 al „Unirii” — drept răspuns — aduce în discuție chestiunea suprimării orelor de religie. Chestiune ce o cunoaștem mai de mult, căci sunt profesor — advărat — dar înainte de toate sunt preot. Am urmărit această chestiune pe timpul congresului profesorilor de filosofie, cu ocazia întocmirii programului analitic, ba chiar și în Nr. 38 al „Unirii” în art. „Ziduri fără suflet” în care art. pe lângă suprimarea orelor de religie pe clase, găsim și o serie de cuvinte pe cari le repetă și păr. I. B. așa: legioane de dascăli, școală armonizată, zăpăcire intelectuală, păgânizare, ziduri multe, suflete fără Dumnezeu etc. Deosebirea este că art. „Ziduri fără

suflet” este pe urma adevăratei cauze a suprimării orelor de religie, în timp ce păr. I. B. se luptă cu dușmanii închipuiți. Prin urmare, oricâtă pornire ar avea cineva contra ideii sportive, nu ar putea-o acuza de o vină pe care nu ea o poartă; ed. fizică nu este cauza suprimării orelor de religie.

La întrebarea dacă educația fizică este și în slujba sufletului, și deci a educației morale, răspund afirmative. Educația fizică alături de școală e auxiliarul cel mai eficient al formării caracterului. În jocuri copiii sunt în plină manifestare, îi poți cunoaște deplin — îndreptând astfel defectele și apucăturile rele. — Observarea cu stricteț a regulilor ce se impun în joc, nu este altceva decât pregătirea pentru observarea legilor de mâine. Predarea mișcărilor de înot, „sport blestemat și el”, nu este decât o școală samaritană, care pe lângă curaj, ne dă posibilitatea de a salva pe aproapele nostru când se află desperat în ghiarele morții. Dar câte aplicațiuni folositoare similare nu ne oferă ed. fizică! De altă parte ed. fizică ne învață la exactitate, subordonare, disciplină voluntară, promptitudinea în hotărâre, încrederea și stăpânirea de sine, prezență de spirit, spirit de lealitate și de camaraderie și spirit de sacrificiu al persoanei în folosul colectivității. Aceste sentimente și calități nu vor face din elev un atlet „monstru” ce se pretează la „prostii” și la mari ravajii sufletului propriu, ci vor exercita cu siguranță o influență morală și socială favorabilă sufletului aceluiași elev, oricât de

12, 19, 27—45) este scris, cum proorocul a tălmăcit visul „Navuhodonosorului“, care a văzut un mare idol-statue, capul cărui era făurit din aur, pieptul și mâinile de argint, pânțele din aramă, picioarele dela glesnă în sus din fier, iar mai jos erau parte din fier și parte din lut. Și o stâncă s'a prăvălit din munte și a zdrobit idolul.

Atuncea toate metalele: aur, argint, aramă, fier și lutul s'au amestecat și s'a făcut pulbere, pe care vântul le-a împrăștiat, iar în locul lor stâncă s'a făcut munte falnic și a umplut tot pământul...

[...] Stâncă, care a năvălit și a zdrobit pe idol, este Hristos, dar muntele, care s'a făcut din stâncă și a umplut tot pământul este Biserica lui Hristos.

[...] Muntele, care umple tot pământul înseamnă învățătura; Sf. Evanghelle a lui Hristos, care se va propovădui peste tot pământul.

Cum se vede, cu această propovăduire mai deosebit se ocupă Biserica Catolică, care trimite peste toată lumea sutele de mii de misionari.

Nu-i nici un colțisor de pe globul pământului, unde nu se găsească misionari catolici.

De aici fiecare poate socoti, că Dumnezeu, care a descoperit Navuhodonosorului lumii, a avut în vedere Biserica sa, anume: Biserica cărmuită de p. Papa.

Biserica zidită pe piatra Sf. Apostol Petru. Toate celelalte biserici, cari nu iau parte la răspândirea sf. Evanghellei pe globul pământului, vor fi socotite *Munte* atunci, când vor fi în legătură cu Biserica Catolică. Noi credem, că nu cu zăbavă toate Bisericile creștine se vor apropia de Biserica Catolică și va fi o Biserica și un Păstor. — Amin! Amin!

Adunarea eparhială ardeleană romano-catolică dela Cluj. Lipsită de prezența *Psf. Majlath*, împiedecat de boală să participe (prima absență după 39 ani de arhiepiscopie), s'a ținut sub prezidiul p. Daniel Zemora, vicar general de Alba-Iulia.

Adunarea s'a început cu citirea scrisorii ierarhului absent care, între altele, face atență lumea credincioșilor săi că „a trecut și nu se va mai întoarce vremea când credincioșii trăiau dela biserică. Astăzi trebuie să trăiască ei pentru biserică și instituțiile ei și, dacă cere lipsa, să aducă pentru ele, în interesul binepriceput al sufletelor, și jertfe simțite“. După care s'au desbătut mai multe chestii socotite de greutate, ca de ex. chestia școlii confessionale din Ghelintza, cultul sfinților, trecerile la greco-catolici și greco-orientali, prețurile excesive ale manualelor de religie, etc.

Tot acolo și tot odată, paralel, s'a ținut și congresul general al Asociației maghiare catolice populare din Ardeal. S'au constatat realizări frumoase pe teren cultural-caritativ și pentru viitor s'a luat în program organizarea medicilor, dascălilor și advocațiilor pe baze religioase.

Congresul IV. internațional în cinstea Regelui-Hristos. S'a ținut la *Salzburg* (Austria), la sfârșitul lunii trecute și la începutul celei în curs, cu participarea reprezentanților catolicismului din Germania, Franța, Italia, Iugoslavia, Elveția, Cehoslovacia, Belgia și a altor părți de lume. Tema generală: păgânizarea lumii moderne și căile cari o vor readuce la Hristos. În numeroasele ședințe ale congresului s'au tratat, între altele, și problemele: Grijă sufletelor din suburbiile marilor orașe; pericolul bolșevist; condițiunile speciale ale vieții catolice în țările slave; contrastele dintre forțele binelui și ale răului în zilele noastre; penetrarea Acțiunii Catolice în masse; declararea, pentru toată lumea catolică, a unei zile de zi a rugăciunii pentru pace; mijloacele conservării familiei creștine; ridicarea unei „Universități Catolice“ la Salzburg; formele practice ale colaborării dintre elementul laic și cler; și altele multe. — Adorația nocturnă; sf. liturghie dela miezul nopții; procesiunea euharistică cu făclii și iluminarea întregului oraș au contribuit și ele la grandoarea acestui congres.

Președintele republicii austriace, d. *Miklas*, a luat parte și dânsul la această manifestare a credinței în acțiune. Din discursul rostit de acest cap de stat reținem observațiile străbătute de creștinească înțelepciune: „Secularizarea și laicizarea întregel cugetări și a vieții întregi, individualismul mecanic și materialismul cras, au încercat să scoată pe Dumnezeu din lume. Dar, cu tot progresul tehnic, n'au făcut altceva decât să ridice un colos de argilă, ciătinat din temelii în trecutul războin mondial și astăzi stând neputincios în lupta pentru fericirea și pacea neamurilor, gata să se prăbușească. — Noua împărăție a împăratului Hristos e în plin marș. Ceea ce e un neșpus noroc, deoarece acea împărăție e singura scăpare a omenirii, în primul rând pentru popoarele și statele cari o vreme au cuprins sub numirea onorifică de occident creștin. În ultima analiză însă toate lucrurile atârând de Dumnezeu, de Stăpânul Hristos, oricare ar fi constituția unui stat și forma lui de guvernământ, una singură e adevărata constituție a statelor: cea teocratică, voltă de Dumnezeu pentru orice societate creștină și pentru orice stat“.

Așa știe gândi și vorbi un bărbat de stat creștin cu adevărat, nu numai de fațadă. — **Mărire împăratului împăraților!**

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Clujului a făcut mai nou următoarele schimbări (numiri și distincții) în sânul clerului eparhial: p. *Ștefan Botha* din Ileanda, a fost numit protopop actual al tractului Ileanda; p. *Valeriu Henciu*, preot II în Telciu, și p. *Grigore Pop*, preot III, tot acolo, au fost numiți parohi; iar p. *Jacob Pop* din Telciu, p. *Victor Zinveliu* din Mocod și p. *Găvril Mureșan* din Mica au fost distinși de protopopi onorari.

Sf. Părinte premlază tineri biruitori. Nu biruitori la salt, la fugă, la disc ori

slab sufletește și-l inchipue p. I. B. Cât despre afirmația atât de arbitrară că elevii fac la săptămână 20—30 ore de ed. fizică și deci „abuz“, cer voie p. I. Borza să mai adaug ceva. Rar școlarul se mulțumește cu 2 ore săptămânal de mișcare rațională, respective „oficială“. Un elev normal, se mai joacă în ceasurile libere, cu atât mai mult, cu cât programa analitică îl obligă să stea zilnic 5 ore în bănci inadapabile corpului, de unde oboseli, scifoze și mai ales scolioze, dificultăți în respirație, dureri de șale, spate, coapse, etc. Adăugând la acestea și instinctul de mișcare atât de puternic la copil, atunci să nu ne mirăm că cele două ore de ed. fizică (pe cari I. B. încă ar dori să le suprima cu desăvârșire) sunt insuficiente și elevii le completează singuri la 20—30 ore de „fizicească educațiune“.

Prin urmare rolul ed. fizice raționale ar fi tocmai să completeze părțile slabe ale sportului și jocului, să satisfacă nevoia de mișcare, atât de firească la copil, ca el să și-o poată satisface în cadrul școlii și nu în tovărășii întâmplătoare și deci periculoase pentru formarea lor morală. Cu toate acestea orele de ed. fizică trebuiesc suprimate ca să putem preda religia în locul lor. A și făcut dzarp. Borza un apel către toți profesorii țării românești în acest scop. Numai că profesorii nu vor fi chiar așa certați cu pedagogia cum pare a fi D.-Sa. De altă parte, aceiași profesori, (deși cei mai mulți laici) se conduc după alt principiu de morală: *să ne ridicăm zidul și nu sfărâmand*. Cred că acest principiu

perpetuat de-alungul veacurilor, nu trebuie reformat și cu atât mai mult neglijat nici de p. I. B. Timp pentru orele de religie este suficient și de aceea rog pe p. I. B. să nu nite un mare adevăr și anume: Săptămâna are 7 zile a 24 ore, deci 168 de ore. Din acestea, numai 6 zile à câte 5 ore sunt de școală, adică un total de 30 de ore. Dacă, deci, din totalul de 168 de ore vom scădea: 30 ore de cursuri, 56 ore de somn (78—56), 14 ore de masă, 6 ore de drum către și dela școală, mai rămân libere fiecărui școlar 62 ore pe săptămână. Ce face elevul în acest timp, care reprezintă mai mult de 2 ori timpul pe care îl petrece la școală? Să fim optimiști și să credem că zilnic elevul își învață lecțiile timp de 5 ore, deci 30 de ore la săptămână. Las și pe p. I. B. să se hrănească cu iluzia că elevii, pe lângă cele două ore de ed. fizică oficială mai sburdă în „proștii“ încă 28 de ore, în total deci 30 de ore. În acest caz mai rămân 4 ore libere, plus 1 oră de religie existentă, ar fi 5 ore ce s'ar putea destina religiei, ore ce pot fi intercalate în orarul de zi a. m. iar ed. fizică d. m. unde l-se cuvine.

Dar ce să facem p. Borza, când „ghierele francmasoneriei“ au determinat suprimarea orelor de religie din orarul școlar? Văd și eu rănile noi cauzate învățământului religios înainte de a se cicatriza altele. Cu satisfacție văd însă inițiative salutare de-a intensifica viața religioasă pe lângă unica oră de religie, pe lângă amvon, și prin soc. mariane și alte mijloace pe cari le află de bine cei

încredințați cu grija sufletească a elevilor. Sperăm că în acest fel vom reuși să ducem piept cu forțele adversității ca sufletele elevilor să nu slăbească pra tare.

Pe de altă parte mai știm că din populația țării noastre 20% sunt intelectuali și din aceștia abia 6% elevi periculoși pentru patrie. Restul de 80% sunt plugari, sunt o parte și din credincioșii parohiilor noastre și atunci acolo pe sate, unde nu se face sport, avem convingerea că se fac multe ore de religie și deci „sufletele sunt tari, cu convingeri și cu Dumnezeu“. Aceste suflete tari compensează pe cele slabe și mai puțin ale „atleților“ periculoși, încât patria nu va fi periclitată, iar „legioanele“ de licențiați în ed. fizică „grefi auemicului buget“ (98 la număr pe țara întreagă) și atâția miniștrii, în frunte cu M. S. Regele fondatorul și susținătorul Ins. Sup. de Ed. Fizică, vor fi împiedecați a contribui indirect la „nenorocirea patriei“ după cum crede și afirmă p. I. B. care vrând-nevrând, singur se încadrează între acei puțin aseptici cari sunt „grefi“ a recunoaște importanța capitală ce o reprezintă ed. fizică în viața unui popor.

Dece acest scepticism? Răspunsul nu-l pot găsi decât în necunoașterea temeinică a celor mai elementare noțiuni de fiziologie a corpului omenesc, din ignorarea acestor legi, sau a confuziunii ce încă se mai face între sportul falsificat și cel adevărat pe de altă parte între sport și ed. fizică.

la football, ci în manuirea armelor credinței. În cadrele Acțiunii Catolice Italiene are adică loc larg și tineretul, grupat pe dieceze, într-o mulțime de asociații, cari an de an țin examene de întrecere în cultura religioasă. La începutul lunii în curs biruitoarii în întrecerile pomenite s'au prezentat la Sf. Părinte în număr de peste 2000 de inși, cari au fost primiți în audiență de Vicarul Domnului, lăudați și îmbărbătați părințește și premiați de Capul Creștinătății, în persoană.

La Mesteacănul Someșului bucurile mare. Motivul e sfânt: s'a sfințit monumentala biserică din loc. Actul sfânt l-a săvârșit *Psf. Iuliu* al Clujului în sobor de preoți și în prezența unui public de mai bine de 8000 suflete. În cadrele Sf. liturghii înaltul ierarh a hirotonit întru preoți pe clericii Racovițanu, Anghel și Someșanu și a rostit și o emoționantă cuvântare despre porunca cea mare. Recepțiile și banchetul s'au ținut la casa-păr. protopop *Efrem Coteșiu*, parohul local.

Doul cititor de așezăminte sfinte. Unul preot, celalalt mirean. Preotul e păr. *Romul Câmpianu*, fost preot ortodox, acum păstorul sufletesc al credincioșilor noștri (partea cea mai mare convertiți și dâșii) din *Icelandul Mare*. Această harnică slugă a Domnului a dăruit dintr'al său locul pentru biserică și lemnele de construcție, ajungându-se astfel la mângăierea visului împlinit (pentru care împreună cu antecesorul și fratele de continue strădăniile apostolice, păr. *I. Coman*, mult a ostenit): la binecuvântarea pomenită în numărul nostru trecut. — Mireanul e d. *Nicolae Henghea*, proprietar de mori, care a dat un sfert de milion pentru biserica din *Câmpia*, (jud. Sălaj) sfințită cu deosebit fast de *I. Psf. Valeriu al Orăzii* în 3 Noemvrie c. — Fie cu aceste pilde să găsiască imitatori la fel de marinimoși!

Locale. Joia viitoare, de praznicul Intrării în Biserică, va predica în catedrală păr. *Dumitru Neda*, prof. la Academia Teologică.

— Incepând cu ziua de mâine, până la Crăciun în fiecare Duminică d. m., la ora 3, păr. *Liviu Chinez*, prof. de religie, va ține în capela »Institutului Recunoștinții«, conferințe religioase pentru tineretele muncitoare angajate la patroni și întreprinderi din loc. Fapta aceasta bună se săvârșește la inițiativa Reuniunii Femeilor Române unite din Blaj.

— Alaltăieri seara s'a jucat în sala de gimn. a liceului debăeți s'gduitoarea piesă dramatică *Avram Iancu* de *Lucian Blaga*. Sala tixită în înțelesul strict al cuvântului a aplaudat furtunos pe artiștii Teatrului Național din București, în turneu prin Ardeal, și cari s'au achitat strălucit de rolurile lor.

— Sâmbăta viitoare, în 23 Noemvrie c., seara, orchestra simfonică »*Iacob Mureșanu*« din Turda va da, în sala de gimn. a liceului de băieți, un concert, cu program bogat și select, sub conducerea d. *Iuliu Mureșanu*, profesor-compositor, fiul maeștrului *Iacob Mureșianu*.

Mal bine morți, decât încovoiați! Cu prilejul ultimei conferințe a episcopatului catolic german, ținută la Fulda, toți arhierii prezenți s'au declarat solemn că sunt gata cu toții să lupte pentru drepturile credinței cu toată energia, chiar de-ar fi să-și plătească atitudinea cu punerea capului. Declarația aceasta a făcut-o pe rând, fiecare ierarh plecându-și capul sub moaștele sf. Bonifaciu, apostolul-mucenic al Germaniei. — Hotărârile de amănunt, luate cu prilejul menționat, nu s'au dat publicității.

Vindecare miraculoasă. Fericitul care a avut parte de ea este păr. *Flavigny*, vicarul general al eparhiei de Versailles. Având mai multe crize de apendicită, a trebuit să se

supună unei intervenții chirurgicale, complicată prin alipirea apendicelui de o arteră importantă. O fistulă apărută la câteva zile (deși rana era tratată de 4 ori la zi) a făcut necesară o nouă operație. Care însă era foarte primejdioasă din pricina diabetului. *Dr. Larget*, medicul-chirurg, înainte de a risca această a doua operație, a folosit la spălăturile necesare apă de Lourdes. În aceeași vreme rudeniile bolnavului au început o novenă în cinstea Madonei de *Lourdes*. A cincea zi medicul a constatat că rana intestinală s'a închis și boala s'a vindecat total. — Biroul de constatări medicale dela *Lourdes*, examinând amănunțit cazul, s'a văzut constrâns de evidența faptului să-l declare produs în afară de legile ordinare ale naturii.

Spre noul congres Euharistic Internațional. Se va ține în *Manila* Insulelor Filipine, anul 1937, zilele 3-7 Februarie. Lucrările în vederea reușitei lui s'au început însă de pe acum. S'a format deja un Comitet care a fost însărcinat cu pregătirea spirituală și materială a congresului. În toate bisericile, înainte de binecuvântarea cu Preasfântul Sacrament, se recitează o rugăciune anume întocmită, ca Isus Euharisticul să fecundeze toate acțiunile ce se fac pentru isbitura marelui congres. Totodată se aranjează și congrese euharistice eparhiale cu același obiectiv.

Duminica năpăstuiților. La năpăstuiții crizei ce bântuie și în Elveția s'au gândit episcopii catolici elvețieni când, în conferința lor anuală din această toamnă, au hotărât să deie curs unui gând luminat. S'a declarat deci Duminica de 6 Octomvrie c. de zi a celor greu încercați de actuala criză economică. Și totodată s'a ordonat să se facă în acea zi colecte pentru victimele crizei. Ceeace s'a și făcut cu rezultate bogate.

Ziar nou. Sub conducerea d. *Ion Munteanu*, la Sibiu a început să iasă un ziar nou: *Acțiunea*, organ al asociațiilor românești. Ca prim punct de program se precizează că cei din jurul acestei publicații vreau să facă din ea un »organ de închegare și de comunicare între Români, fără deosebire de clasă socială, credință religioasă și politică«. — Urăm zile îndelungate și consecvență programatică nedesmințită noului confrate!

Constituirii. Societățile de lectură »*Sf. Ioan Gurădeaur*« și »*Alexi-Sincai*« de pe lângă academiile noastre teologice din Oradea, respectiv Cluj, s'au constituit pe anul școlar în aurs, alegându-și următoarele comitete: La *Oradea*: preș. *Sabin Pop*; vicepreș. *Dumitru Mureșan*; notari *Gh. Buzila* și *Alex. Rațiu*; secretar de coresp. *Gavril Buzaș*; bibliotecari *Alex. Ciordariu*, *P. Pop*, *Virgil Maxim* și *M. Perianu*; arhivar *G. Cuceu*; casier *N. Maghiar*; controlori *Alex. Mociran*, *Fr. Pall*, *I. Niculiciu*; comisii critice: *Gh. Sabo*, *Fel. Soran*, *I. Dan*, *C. Terdic*, *D. Mureșan* și *Victor Pop*. — La *Cluj*: preș. *S. Tarța*; vicepreș. *V. Vasiliu*; secr. general *G. Bugnariu*; notar *A. Morar*; casier *I. Iepure*; controlor *A. Petel*; bibliotecar *V. Vale* și *G. Mureșan*; arhivar *I. Bulbuc*; comisie critică *Aug. Pop*, *C. Oltean*, *V. Aștilean*, *Alex. Bochiș*; custozi *V. Buda* și *V. Ilea*; librar *Oct. Butur*; ajutor de notar *Gr. Iustin*. — Mult spor la lucrul

Târgurile de Mostre Vieneze pe anul 1936. Termenul Târgului de Mostre Vieneze de primăvară, care ca în fiecare an, se ține imediat după târgul de mostre din Lipsca, a fost fixat dela 8 până la 15 Martie. Târgul Internațional de Mostre Vieneze de toamnă va avea loc dela 6 până la 13 Septemvrie 1936.

Telefonul „Unirii“

V. Petroșeni. Manuscrisele intrate la redacție se publică ori nimicesc. Nu ne putem angaja însă la retrimiterile celor nepublicate. Asta din mai multe motive, cari n'au lipsă de lămuriri speciale fiind și așa ușor de cunoscut.

I. Sibiu. Am citit, firește, »marele« articol al lui *G. T. Marcu* din »Telegraful« (10. XI. 35), care vrea cu tot prețul să pună »Vaticanul în slujba revizionismului unguresc«. Ne-a impresionat inceptul. Restul este o simplă însărire de stupidități cucernice, culese din monumentală »înțelepciune« a dlui *Ghibu*. Nu e bun nici de haz. Pentru acest scop recomandăm mai bine citirea originalului. — Inceptul articolului însă este delicios. — Un fel de spovedanie a »Telegrafului«. Ce crede și ce face. Ce este și ce dreg. Stă »strajă la căpătâiul intereselor vitale ale neamului românesc« și ale Bis. ortodoxe. A fost totdeauna cel dintâi care a »aruncat cu piatra în cei cari au lovit pe la spate în aceste interese«. Au făcut această bravură ciobănească fără nici o »ingăduință față de cei vinovați în veac de spărtura care ne-a scindat sufletește neamul«. Au făcut-o fără să le pese că prin aceasta »ațită spiritele în paguba bunei liniște și a propășirii țării«. Au făcut toată această teribilă ispravă pentru convingerea câștigată din »experiența de veacuri, că: ortodoxia și rasa una sunt«. — Frumos, nu? Intâi tabloul: ceata »Telegrafiștilor« veghiaza la căpătâiul »intereselor vitale«, cu bolovani în mână. Urmează: exerciții de aruncat bolovanii. Oamenii »cu scaun la cap« (recunosc ei singurii!) îi îndeamnă să se ostoie, în folosul neamului. Ei însă, nu și nu. Fiindcă »rasa și ortodoxia una sunt«. Deci dară »rasa« isbește cu bolovani pe toți cari nu se fac ortodocși! — Minunate isprăvuri și teribile învățături. Nu știm unde vor mai ajunge. Logic trebuie să treacă la un război mondial. Fiindcă: după învățatura lui *Hristos*, este o singură Biserică adevărată, care trebuie să cuprindă pe toată lumea. Dacă această Biserică e cea ortodoxă, și dacă »ortodoxia e una cu rasa«, ca să poată fi o singură Biserică, neapărat trebuie să fie numai o singură rasă! Altfel greșește evanghelia. — »Telegrafiștii« sunt, prin urmare, datori să înceapă imediat războiul pentru distrugerea tuturor raselor de pe pământ, cu excepția celei românești care se confundă cu ortodoxia. — Spuneți-le că îi admirăm pentru eroism. Le-am recomanda însă arme ceva mai moderne decât »pietritele« lui *G. T. Marcu*!

B. Cluj. Multă lume n-a prea înțeles rostul bătăliei pe care o duce »Forul« împotriva concordatului și a »acordului« cu Roma. Suntem în plăcuta situație de-a da lămuriri autentice și definitive. În trei cuvinte: așa-i porunca *Maglavitului*! Iată cum ne învăță d. *I. Matei*, în încheierea raportului general prezentat în congresul Forului: »Gândiți-vă că trăim sub semnul minunii fără seamăn dela *Maglavit*... care deschide o fericită și încă necunoscută epocă de renaștere creștină în sânul neamului nostru«. Forul se încadrează programatic în aceste »curențe sfințitoare«, »convins că în curând vom ajunge la o completă prefacere a Statului și rosturilor sale în lume«. Prin aceasta se vor contopi într'o »unitate inseparabilă«, ortodoxia și rasa, Biserica și Statul. »Pentru triumful acestei unități — continuă, din cuvânt în cuvânt, d. *Matei* — ne-am angajat și noi anul trecut în *luptele omerice de dărâmare a convențiilor catolice*... Sperăm că de-acum s'a dumirit toată lumea. Dela *Maglavit* drumul duce în chip necesar la Omer și la convențiile catolice. — Și cine ar putea nega, că într'adevăr este ceva omeric în această epopoe a noului *Achile* dela Cluj, ca și în luptele pe care le preamărește? Și anume, efectul pe care îl produc: stănesc... ceva omeric!

Oficiul parohial, *Daia Română*. Suma trimisă s'a repartizat conform scrisorii Dvoastre. Abonamentul e achitat până la 31. XII. 1935.

Oficiul parohial *B.-Șoncuș*. Am primit 100 Lei, abonament pe jumătatea a doua a anului curent.

Oficiul parohial, *Cheț*. Am primit abonamentul pe 1935, Suma pentru »*U. P.*« am predat-o.

Oficiul parohial, *Dijir*. Chităm primirea sumei de 100 Lei. Achitat până la 31. III. 1935.

Oficiul parohial, *Viștea de jos*. Chităm primirea abonamentului pe 1935.

Oficiul parohial, *Pătălușa*. Am primit abonamentul pe ultimii patru ani.

Parohia, *Mălădia*. Am primit 100 Lei, abonament pe o jumătate de an.

Dr. C. Alba-Iulia. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Dr. A. București. Am primit 200 Lei, abonament pe 1935.

Oficiul parohial, *Mierța*. Am primit abonamentul pe 1935.

Anunț

Se aduce la cunoștință generală că la oficiul postal Blaj, în cancelaria oficiului, la orele 10 dimineața, pe ziua de 28 Noembrie a. c., se va ține licitație publică, cu oferte închise, pentru concesionarea antreprizei postale între oficiul Blaj — și Roșia-de Secaș.

Dnii concurenți sunt rugați a se prezenta în cancelaria oficiului cu o jumătate de oră mai înainte de licitație, pentru a lua cunoștință de caetul de sarcini.

Odată cu oferta concurenții vor depune o garanție provizorie în numerar egală cu 5% din cuantumul subvenției specificate în oferte pe timp de 2 ani.

Blaj, 13/XI. 1935.

Diriginte:
I. Boangiu